

4. ÜNİTE ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE SİYASİ ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

1.	Londra Konferansı'nda olduğu gibi Lozan Konferansı'na da İstanbul Hükümeti ve TBMM'nin çağırılması ve iki hükümeti birbirine düşürerek bundan faydalanılmak istenmesi daha da önemlisi Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin milli egemenlik esasına dayanan bir devlet kurmak istemesi nedeniyle 1 Kasım 1922'de Lozan Konferansı'ndan önce saltanat kaldırılmıştır.
2.	Mustafa Kemal gençlik yıllarından beri okuduğu yazarların, bulunduğu sosyal ve siyasi ortamlarında etkisiyle saltanatı kaldırılıp yerine cumhuriyetin ilan edilmesini savunmuştur. Bu kararın daha önce hayata geçirilememesinin nedeni ortam hazır olmamasıdır. Ancak bu düşünce yeri ve zamanı geldiği düşünülerek hayata geçirilmiş ve Lozan Konferansı'ndan önce saltanat kaldırılmıştır.
3.	Saltanatın kaldırılması siyasi alanda yapılan ilk inkılapdır ve Osmanlı Devleti resmen sona ermiştir.
4.	1 Kasım 1922'de saltanatın kaldırılması ancak halifelik kaldırılmamıştır. Yani halifelik makamı ve saltanat birbirinden ayrılmıştır. Saltanatın kaldırılmasıyla son padişah Sultan Vahdettin Saltanat makamından alınmış ancak halifelik makamından alınmamıştır. Bu yüzden laiklik ilkesi ile ilgili atılan ilk adım saltanatın kaldırılmasıdır.
5.	1 Kasım 1922'de saltanatın kaldırılmasıyla Osmanlı Devleti resmen sona ermiş monarşik yönetim yıkılmış ve devlet başkanı olan padişahlık makamı tarihe karışmıştır. Ancak cumhuriyet daha ilan edilmediği için bazı sorunlar ortaya çıkmıştır.
6.	Bu sorunlar şunlardır saltanatın kaldırılması sebebiyle yeni kurulan devletin adı, başkanı ve yönetim şekli belirsizdi bu da ülke içinde ve dışında bazı sorunlara yol açıyordu. Bu sorunları gidermek için 29 Ekim 1923'te cumhuriyet ilan etmiştir.
7.	Cumhuriyet ilan edilmesinin nedenleri şunlardır; * Millet egemenliğini sağlamak, * Ortaya çıkan devlet başkanlığı ve rejim belirsizliği sorununu gidermek, * Devletin adını belirlemek, * Saltanat yanlılarının propaganda girişimlerini engellemek, * Hükümet bunalımına son vermek ve kanunların çıkartılamaması sorununu çözmek için cumhuriyet ilan edilmiştir.
8.	Cumhuriyetin ilanıyla: <ul style="list-style-type: none">• Yeni Türk devletinin adı belli oldu = Türkiye Cumhuriyeti• Türkiye devletinin yönetim şekli (rejimi) belirlendi = Cumhuriyet• Devlet başkanlığı sorunu çözümlendi = Cumhurbaşkanı• Meclis hükümeti sisteminden, Kabine hükümeti sistemine geçildi.• İnkılaplar için ortam hazırlandı.
9.	Cumhuriyetin ilan edilmesiyle Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, ilk Başbakan İsmet İnönü ve ilk Meclis Başkanı Fethi Okyar oldu.
10.	Halife: Hz. Muhammed'den sonra İslam dünyasının ve İslam devletinin liderine verilen isimdir. Halife tüm İslam aleminin dini ve siyasi lideridir. Hz. Ebubekir ile başlayan halifelik en son Osmanlı Devleti padişahı Yavuz Sultan Selim'in Mısır seferine çıkması ve Memlûklüleri yenmesiyle Türklere geçmiştir. İlk Osmanlı halifesi Yavuz Sultan Selim, son halife ise Abdülmecit Efendi'dir.
11.	Halifeliğin kaldırılma nedenleri şunlardır: - Mustafa Kemal'e karşı olanların halifeliği desteklemeleri - Cumhurbaşkanlığı makamı ve halifelik makamının yan yana olmayışı - Halife Abdülmecit'in devlet başkanı gibi hareket etmesi - Eski rejime dönüşün kesin kez engellenmek istenmesi - Laikliğin yerleşmesine engel olması nedeniyle 03 Mart 1924 tarihinde halifelik kaldırılmıştır.

4. ÜNİTE ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE SİYASİ ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

12.	<p>Halifeliğin kaldırıldığı aynı gün:</p> <ul style="list-style-type: none">• Tevhid-i Tedrisat Kanunu çıkarılarak eğitim öğretim birliği sağlanmış ve karma eğitime geçilmiştir.• Şeriye ve Evkaf Vekaleti kaldırılarak yerine Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü kurulmuştur.• Erkan-ı Harbiye kaldırılarak yerine Savunma Bakanlığı ve Genel Kurmay Başkanlığı kuruldu.• Osmanlı Hanedanı sınır dışı edildi.
13.	<p>Milli Mücadele'nin kazanılıp Lozan Barış Konferansı'ndan sonra ülkenin siyasi merkezinin neresi olacağı konusunda tartışmalar başladı. Milletvekillerinden bazıları başkentin İstanbul olması görüşündeydiler. Mustafa Kemal ve yakın çevresindeki arkadaşları ise başkentin Ankara olmasını düşünüyorlardı.</p>
14.	<p>Mustafa Kemal başkent konusunda "Bir geminin topundan telaşa düşecek bir yerde, İstanbul'da, hükûmet merkezi olmaz..." diyerek başkentin güvenli bir yerde olması gerektiğini savunmuştur.</p>
15.	<p>Türk devletinin yeni başkentinin stratejik açıdan uygun bir yerde olması istenmiştir. İstanbul'un konumunun Boğazlara yakın olması sebebiyle saldırıya açık ve güvensizdi. Coğrafi bakımdan Anadolu'nun ortasında yer alan Ankara başkent olmak için daha uygundu.</p>
16.	<p>Ankara'nın başkent olarak seçilmesinde etkili olan diğer faktörlerse şunlar.</p> <ul style="list-style-type: none">• Ankara'nın, Millî Mücadele'nin merkezi olması.• Ankara halkının Millî Mücadele'yi desteklemesi• TBMM'nin ve Bakanlıkların burada bulunması• Yeni Türk devletinin temellerinin burada atılması• Ankara'nın ulaşım imkanlarının iyi olması• Mustafa Kemal'in de belirttiği gibi Ankara'nın tarihte cumhuriyetle yönetilmesi (Ahiler zamanında)
17.	<p>İsmet Paşa ve bazı milletvekillerinin 9 Ekim 1923'te hazırladıkları "Türkiye Devleti'nin başkenti Ankara'dır." şeklindeki kanun teklifini meclise sunmaları üzerine 13 Ekim 1923 tarihinde Meclis bu teklifi kabul etmiş ve Ankara Türkiye'nin başkenti olmuştur.</p>
18.	<p>1921 Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nda olduğu gibi 1924 Anayasası'nda da egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğu kabul edilmiştir. 1924 Anayasası'nda kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi ve Atatürk ilkelerinin anayasaya eklenmesiyle devletin yönetim şekli güvence altına alınmış ve milli egemenlik anlayışı güçlendirilmiştir.</p>

⚡ ⚡ İNTRÖ YAYINLARI 8.SINIF SORU BANKALARI ⚡ ⚡

!!!2024 LGS zorluk seviyesi ile tam uyumlu!!!

- Yeşil testler ilgili kazanımın temel düzeydeki testidir.
- Mavi testler ilgili kazanımın kavrama düzeyindeki testidir.
- Turuncu testler ilgili kazanımın ileri düzeydeki testidir.
- Bu bölümleri belirtildiği gibi hiyerarşik bir düzende ele alarak öğrencilerde kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesini amaçladık.
- Kitaplarımızda ortalama %35 kolay, %50 orta ve %15 zor seviyede soru bulunmaktadır.

Kitabımızın demosunu inceleyebilirsiniz.

Şimdi **STOKLARDA**

İNTRÖ YAYINLARI

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

Tüm **İŞLER** Şubelerinde
Kitabevleri

İNTRÖ YAYINLARI Bu Intro Atlanmaz!

intro_yayinlari introyayinlari.com